

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/1/2014
Identifikačné číslo spisu:	1211010184
Dátum vydania rozhodnutia:	24.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Karabín
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1211010184.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému W. I. pre prečin zvýhodňovania veriteľa podľa § 240 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 24. apríla 2014 v Bratislave dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. februára 2013 sp. zn. 2 To 126/2012 a rozhodol

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovuje, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 To 126/2012 z 21. februára 2013 bol z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

porušený zákon

v ustanovení § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por., § 322 ods. 3 Tr. por., § 285 písm. b/ Tr. por. a § 240 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v prospech obvineného W. I..

II. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok sa z r u š u j e.

III. Podľa § 380 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Bratislave sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu v Bratislave II z 29. marca 2012 sp. zn. 2 T 29/2011 bol obvinený W. I. uznaný za vinného z prečinu zvýhodňovania veriteľa podľa § 240 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

napriek tomu, že dňom 20.4.2009 bolo voči nemu vydané upovedomenie o začatí exekúcie predajom nehnuteľnosti sp. zn. Ex/10/2009, ktorého súčasťou bol aj zákaz nehnuteľnosť akokoľvek zaťažovať a prevádzkať ju a to vo veci vymáhania nároku poškodenej Mgr. B. Y., bytom Q. X, H. na základe exekučného titulu -rozsudku Okresného súdu Bratislava II právoplatného a vykonateľného dňa 28.1.2009 a to predajom jeho jediného majetku, nehnuteľnosti bytu č. XX nachádzajúcom sa na W. T.

X v H., pričom o pohľadávke, ktorá bola predmetom exekúcie už mal predtým vedomosť, predal predmetný byt dňa 13.5.2009, teda dva dni pred tým, ako si prevzal upovedomenie o začatí exekúcie predajom nehnuteľnosti, ďalšiemu veriteľovi S. H., čím týmto svojím konaním spôsobil poškodenú škodu vo výške 43.159,09 €, pričom túto neuhradil ani z peňažných prostriedkov získaných po tom, čo predmetný byt predal.

Za to mu okresný súd podľa § 240 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. d/, j/, § 38 ods. 3 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. okresný súd poškodenú Mgr. B. Y. odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti uvedenému rozsudku Okresného súdu Bratislava II podal obvinený W. I. odvolanie a Krajský súd v Bratislave o jeho odvolaní rozhodol rozsudkom z 21. februára 2013 sp. zn. 2 To 126/2012 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. s použitím § 285 písm. b/ Tr. por. obvineného W. I. oslobodil spod obžaloby pre vyššie uvedený skutok, z ktorého ho okresný súd uznal za vinného.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. krajský súd poškodenú Mgr. B. Y. odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal generálny prokurátor Slovenskej republiky dovolanie z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Podľa jeho názoru bol právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave porušený zákon v ustanoveniach § 322 ods. 3 Tr. por., § 285 písm. b/ Tr. por. a § 240 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v prospech obvineného W. I..

Generálny prokurátor sa nestotožňuje s názorom Krajského súdu v Bratislave, že hlavným dôvodom, prečo nebola naplnená skutková podstata žalovaného prečinu zvýhodňovania veriteľa podľa § 240 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona bol ten fakt, že obvinený W. I. s S. H. uzatvoril zmluvu o pôžičke a následne aj zmluvu o budúcej zmluve v čase, keď nebola jeho veriteľkou poškodená Mgr. B. Y. a tak nemohol zvýhodniť jedného veriteľa na úkor iného.

Generálny prokurátor je toho názoru, že v čase, keď obvinený W. I. uspokojoval svoj záväzok voči S. H., bol už splatný i záväzok voči Mgr. B. Y., a preto skutočnosť, ktorý záväzok vznikol skôr, pre naplnenie skutkovej podstaty žalovaného prečinu je právne irelevantná.

Poukázal i na to, že aj tvrdenie, že záväzok S. H. vznikol skôr, ako záväzok Mgr. B. Y., nie je jednoznačne preukázané. Svedkyňa S. H. mala poskytnúť sumu 1.300.000,- Sk obvinenému W. I. práve na uhradenie nároku poškodenej Mgr. B. Y., teda ani obvinený W. I., ani svedkyňa S. H. existenciu takéhoto nároku nepopierali a jednoznačne ho uznávali už v čase pôžičky. Keďže obvinený mal poskytnuté prostriedky od S. H. použiť na iný účel, ako boli určené, k uspokojeniu nároku poškodenej Mgr. B. Y. nedošlo.

Poznamenal, že nemožno opomenúť ani to, že predchádzajúce zmluvy o pôžičke zo dňa 30.5.2007 a o uzatvorení budúcej zmluvy zo dňa 3.6.2008, uzatvorené medzi W. I. a S. H., nie sú súčasťou trestného spisu a ich obsah je len prílohou podnetu poškodenej Mgr. Y. Nie je zrejmé, prečo predchádzajúcu existenciu oboch zmlúv, mal krajský súd za preukázanú. Zmluva o pôžičke mala byť uzatvorená 30.5.2007 medzi S. H. a W. I.. Pri tomto úkone nebola prítomná žiadna ďalšia osoba, nebolo zistené odkiaľ svedkyňa H. získala tieto finančné prostriedky a na čo tieto prostriedky obžalovaný W. I. v skutočnosti použil. Spis neobsahuje žiadny listinný dôkaz, ktorý by reálnu existenciu hotovosti 1.300.000,- Sk preukazoval.

Rovnako aj zmluva o uzatvorení budúcej zmluvy medzi obžalovaným W. I. a S. H. zo dňa 3.6.2008 mala byť uzavretá bez akýchkoľvek svedkov a napokon i existencia sumy 33.000,- €, ktorá mala byť

obvinenému W. I. za predaj bytu vyplatená v hotovosti pri podpise kúpnej zmluvy, nebola preukázaná. Taktiež nie je zrejmé, prečo z vyplatenej sumy obvinený nesplatil aspoň časť pohľadávky Mgr. B. Y..

Z postupu obvineného W. I. je podľa generálneho prokurátora zrejmé, že svoj záväzok voči bývalej manželke nemal úmysel splniť a využil všetky možnosti, aby zmaril jeho splnenie. V postavení obvineného pritom nenastala žiadna zmena, lebo byt reálne užíva ďalej, miesto trvalého bydliska nezmenil, ale prevodom bytu na S. H. zmaril uspokojenie pohľadávky Mgr. B. Y.. Existencia splatnej pohľadávky Mgr. B. Y. v čase prevodu bytu na S. H. zo strany obvineného W. I. je podľa generálneho prokurátora nespochybniteľná, a preto jeho konanie bolo jednoznačne v rozpore so zákonom.

Preto generálny prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon vo vyššie citovaných ustanoveniach v prospech obvineného W. I. a aby tento rozsudok zrušil a Krajskému súdu v Bratislave prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu prokurátora sa vyjadril obvinený W. I. prostredníctvom svojho obhajcu. Uviedol, že pohľadávka Mgr. B. Y. vznikla až právoplatnosťou rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave dňa 28. januára 2009, pričom jej splatnosť nastala až vykonateľnosťou tohto rozhodnutia a to dňa 28. marca 2009. Splatnosť pohľadávky S. H. tak nastala skôr ako vôbec pohľadávka Mgr. B. Y. vznikla. Splnením pohľadávky S. H. formou predaja bytu len splnil svoju zmluvnú povinnosť byt na ňu previesť podľa zmluvy o budúcej zmluve zo dňa 3. júna 2008. Ak by pripustil názor prokuratúry, tak v opačnom prípade, ak by uhradil pohľadávku Mgr. B. Y. skôr ako jeho splatnú pohľadávku voči S. H., porušil by ustanovenia zmluvy o budúcej zmluve z 3. júna 2008 a zároveň by sa zrejme dopustil spáchania trestného činu zvýhodňovania veriteľa naopak voči S. H..

Obvinený namietal tvrdenie dovolateľa, že by záväzok voči Mgr. B. Y. uznával už v čase pôžičky od S. H.. Záväzok nevznikol na základe rozhodnutia Okresného súdu Bratislava II zo dňa 15. mája 2007, keďže voči nemu sama Mgr. B. Y. podala odvolanie a rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť. V následnom odvolacom konaní mohla byť vec skončená opačne a nehnuteľnosť mohla byť prikázaná do vlastníctva Mgr. B. Y.. Skutočnosť, že v čase poskytnutia pôžičky zo strany S. H. predpokladal vznik pohľadávky Mgr. B. Y., nemá žiaden vplyv na fakt, že táto pohľadávka napokon nevznikla a práve preto poskytnuté peňažné prostriedky ani Mgr. B. Y. nevyplatil.

Vo vzťahu k námietkam zo strany dovolateľa dotýkajúcim sa zmluvy o pôžičke a zmluvy o budúcej zmluve obvinený uviedol, že ich existencia nebola v konaní nikdy sporná, rovnako ako aj existencia iných skutkových okolností nebola v priebehu konania spochybnená. Poukázal na to, že uzatváranie takéhoto typu zmlúv pred svedkom nie je v praxi zvykom a javí sa to nadbytočné, lebo na platnosť právneho úkonu nemá táto skutočnosť žiaden vplyv.

Námietky dovolateľa, ktoré smerovali k tomu, že skutkový stav predmetnej veci bol zistený nedostatočne, obvinený odmietol aj s ohľadom na dôvod, pre ktorý bolo podané dovolanie. Na tvrdenia dovolateľa ohľadom nesprávne zisteného skutkového stavu by tak dovolací súd nemal prihliadať.

Obvinený zásadne odmietol aj tvrdenia dovolateľa, že by predmetný byt ďalej užíval. Tvrdenia dovolateľa vychádzajú z neoverených informácií, ktoré sa nezakladajú na pravde.

Preto obvinený navrhol, aby dovolací súd dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) konštatuje, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote a predpísaným spôsobom (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por., § 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), pričom boli splnené aj ďalšie podmienky dovolania podľa § 372 až § 374 Tr. por. Dovolací súd preto určil verejné zasadnutie na prerokovanie dovolania a v zmysle § 384 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a

odôvodnenosť výroku napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, so zameraním na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., uvedený v dovolaní, ako aj s ohľadom na § 374 Tr. por. a zistil, že zákon bol porušený napadnutým rozsudkom krajského súdu v prospech obvineného W. I. v tých ustanoveniach, ktoré najvyšší súd uvádza vo výroku svojho rozsudku.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok, ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Podľa § 285 písm. b/ Tr. por. súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak skutok nie je trestným činom.

Podľa § 240 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. kto ako dlžník, ktorý nie je schopný plniť svoje splatné záväzky, zmari, hoci aj len čiastočne, uspokojenie svojho veriteľa tým, že zvýhodní iného veriteľa, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky, ak spôsobí takým činom väčšiu škodu.

Týmito ustanoveniami Trestného zákona a Trestného poriadku sa Krajský súd Bratislava dôsledne nespravoval.

Predovšetkým treba uviesť, že pokiaľ ide o skutkové zistenia, tie nemožno namietat' v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. V tomto smere má obvinený pravdu vo svojom vyjadrení k dovolaniu. Krajský súd však vychádzal z toho, že skutok bol preukázaný tak, ako sa uvádza v obžalobe a tento skutok je totožný s tým, o ktorom rozhodol Okresný súd Bratislava II. Záležitosti spojené so zmluvou o pôžičke medzi obvineným a svedkyňou S. H. a zmluve o budúcej zmluve boli predmetom dokazovania a z predpokladu ich existencie krajský súd vychádzal vo svojom rozhodnutí, zaoberal sa nimi. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nemôže zaoberať tým, či dôkazy v predmetnom konaní boli postačujúce na to, aby bolo možné veriť tomu, že existovali uvedené zmluvy medzi obvineným a svedkyňou S. H. a či peniaze tvoriace predmet pôžičky boli obvinenému S. H. vyplatené. Krajský súd v tom smere pre seba skutkový záver urobil. Napokon aj okresný súd vychádzal z toho, že svedkyňa S. H. obvinenému peniaze poskytla, no nie bez určenia účelu, ale za účelom vyplatenia náhrady za spoluvlastnícky podiel bývalej manželke.

Právne závery krajského súdu však neboli správne. Zistené skutkové okolnosti krajský súd hodnotil tak, že hlavným dôvodom, prečo nemohlo v konaní obvineného dôjsť k naplneniu skutkovej podstaty prečinu zvýhodňovania veriteľa je fakt, že obvinený v čase, keď s S. H. uzatvoril zmluvu o pôžičke a následne aj zmluvu o budúcej zmluve, nebola jeho veriteľkou poškodená Mgr. B. Y., teda nemôže byť splnená podmienka, že jedného veriteľa zvýhodnil na úkor iného. Záväzok obvineného zo zmluvy o pôžičke vznikol 30. mája 2007, avšak záväzok voči poškodenej Mgr. B. Y. vznikol až právoplatnosťou rozsudku dňa 28. januára 2009 so splatnosťou 28. marca 2009. Fakt, že už dňa 15. mája 2007 bol vyhlásený neprávoplatný rozsudok, z ktorého vyplývali pre obvineného určité povinnosti vo vzťahu k poškodenej, je z hľadiska naplnenia objektívnej stránky trestného činu právne bezvýznamný. Dôležité je to, že v čase, keď sa stal záväzok obvineného voči S. H. splatným, neexistoval splatný záväzok voči poškodenej.

Podľa názoru najvyššieho súdu vôbec nie je určujúce to, kedy ktorý záväzok vznikol, ale to, či v čase, keď obvinený urobil úkony smerujúce k prevodu nehnuteľnosti, existovali obidva záväzky. Taktiež je mylný názor krajského súdu, pokiaľ svoje rozhodnutie opiera aj o dôležitosť dátumu 15. mája 2009 v rámci exekučného konania, kedy obvinený, ako povinná osoba, prevzal upovedomenie o začatí

exekučného konania. Podľa ustálených skutkových okolností v čase keď obvinený uzatváral zmluvu o prevode nehnuteľnosti, bytu na ulici W. T. X v H., ktorá je datovaná 14. apríla 2009, overenie podpisu na nej bolo osvedčené 27. apríla 2009 a návrh na vklad vlastníckeho práva bol podaný obvineným, spolu s S. H., Správe katastra pre hlavné mesto SR dňa 27. apríla 2009, existovali minimálne dva splatné záväzky obvineného W. I.. Jeden voči poškodenej Mgr. B. Y. na základe rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 428/07 z 8. januára 2009, ktorý nadobudol právoplatnosť 28. januára 2009. V spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 12 C 76/03 z 15. 5. 2007 mal obvinený svoj záväzok voči Mgr. B. Y., spočívajúci v povinnosti vyplatiť jej náhradu za spoluvlastnícky podiel bytu v sume 1.300.000,- Sk, splniť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku, teda do 28. marca 2009. Druhý voči svedkyni S. H. na základe skutočností zistených v rámci predmetného konania.

Ak obvinený konal tak, že jeden záväzok splnil úplne a druhý týkajúci sa poškodenej Mgr. B. Y. vôbec nie, poškodil jedného z veriteľov na úkor druhého a tým naplnil zákonné znaky objektívnej stránky žalovaného prečinu. Skutok uvedený v obžalobe a rozsudku prvostupňového súdu obsahuje aj subjektívnu stránku a síce vedomostnú zložku konania obvineného o uzrozmnení s tým, že má záväzok ako voči Mgr. B. Y. i voči S. H. a uprednostnením jednej poškodzuje druhý subjekt.

Exekúcia nebola rozhodujúcim momentom. Obvinený aj bez nej bol povinný plniť voči obom veriteľským subjektom. Exekúciou, ktorá sa začala skôr, než obvinený urobil relevantné kroky k predaju nehnuteľnosti sa poškodená Mgr. B. Y. snažila dosiahnuť splnenie svojej pohľadávky. V čase, keď obvinený si bol vedomý oboch týchto záväzkov, urobil úkony smerujúce k predaju nehnuteľnosti, ale nie také, ktorými by uspokojil aj záväzok voči Mgr. B. Y.. Podal návrh na vklad vlastníckeho práva Správe katastra pre hlavné mesto Bratislava dňa 27. apríla 2009 na základe zmluvy, ktorú uzavrel s S. H. 14. apríla 2009.

Je inou otázkou, prečo došlo k registrácii tejto zmluvy a zápisu vkladu aj napriek tomu, že Správe katastra pre hlavné mesto SR bolo v ten istý deň 27. apríla 2009 doručené aj rozhodnutie exekútora o začatí exekúcie na majetok obvineného predajom predmetnej nehnuteľnosti. To nebolo predmetom daného konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky teda vychádzal z toho, že skutok uvedený v obžalobe sa stal, že ho spáchal obvinený a tento skutok nie je len porušením morálno-etických pravidiel, ako naznačoval krajský súd, ale že vykazuje znaky žalovaného prečinu.

Preto bolo nevyhnutné, po vyslovení porušenia zákona v naznačenom smere a rozsahu, zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a tomuto prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol, teda musí znovu konať o odvolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 29. marca 2012, pri rešpektovaní názoru vysloveného najvyšším súdom v tomto rozhodnutí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.